

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ സപ്താശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്താശീതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ ലക്ഷ്മണം പ്രതീലോപാഖ്യാനസ്യ കഥനം - ഇലസ്യ
മാസാവധികസ്ത്രീത്യസ്യ മാസാവധികപുരുഷത്യസ്യ ച പ്രാപ്തിഃ

തച്ഛൂത്വാ ലക്ഷ്മണേനോക്തം
വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ |
പ്രത്യുവാച മഹാതേജാഃ
പ്രഹസൻ രാഘവോ വചഃ || 7.87.1 ||

ഏവമേവ നരശ്രേഷ്ഠ
യഥാ വദസി ലക്ഷ്മണ |
വ്യത്രഘാതമശേഷേണ
വാജിമേധഫലം ച യത് || 7.87.2 ||

ശ്രൂയതേ ഹി പുരാ സൗമ്യ
കർദമസ്യ പ്രജാപതേഃ |
പുത്രോ ബാഹ്ലീശ്വരഃ ശ്രീമാ -
നിലോ നാമ സുധാർമികഃ || 7.87.3 ||

സ രാജാ പൃഥിവീം സർവാം
വശേ കൃത്വാ മഹായശാഃ |

രാജ്യം ചൈവ നരവ്യാഘ്ര
പുത്രവത് പര്യപാലയത് || 7.87.4 ||

സുരൈശ്ച പരമോദാരൈ -
ര്യൈരേതൈശ്ച മഹാധനൈഃ |
നാഗരാക്ഷസഗന്ധർവൈ -
ര്യൈരൈശ്ച സുമഹാത്മഭിഃ || 7.87.5 ||

പൂജ്യതേ നിത്യശഃ സൗമ്യ
ഭയാർതൈ രഘുനന്ദന |
അബിഭൃംശ്ച ത്രയോ ലോകാഃ
സരോഷസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.87.6 ||

സ രാജാ താദൃശോഽപ്യാസീദ്
ധർമേ വീര്യേ ച നിഷ്ഠിതഃ |
ബുദ്ധ്യാ ച പരമോദാരോ
ബാഹ്ലീകേഷോ മഹായശാഃ || 7.87.7 ||

സ പ്രചക്രേ മഹാബാഹു -
ർമൃഗയാം രൂചിരേ വനേ |
ചൈത്രേ മനോരമേ മാസേ
സഭൃത്യബലവാഹനഃ || 7.87.8 ||

പ്രജഘ്നേ സ നൃപോഽരൺധേ
മൃഗാൺശതസഹസ്രശഃ |
ഹന്തേവ തൃപ്തിർനാഭൂച്ച
രാജ്ഞസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.87.9 ||

നാനാമൃഗാണാമയുതം
വധ്യമാനം മഹാത്മനാ |

യത്ര ജാതോ മഹാസേന -

സ്തം ദേശമുപചക്രമേ || 7.87.10 ||

തസ്മിൻ പ്രദേശേ ദേവേശഃ

ശൈലരാജസുതാം ഹരഃ |

രഥയാമാസ ദുർധർഷഃ

സർവൈരനുചരൈഃ സഹ || 7.87.11 ||

കൃത്വാ സ്ത്രീരുപമാത്മാന -

മുമേശോ ഗോപതിധ്വജഃ |

ദേവ്യാഃ പ്രിയചികീർഷുഃ സം -

സ്തസ്മിൻ പർവതനിർത്ഥരേ || 7.87.12 ||

യത്ര യത്ര വനോദ്ദേശേ

സത്ത്വാഃ പുരുഷവാദിനഃ |

വൃക്ഷാഃ പുരുഷനാമാന -

സ്തേ സർവേ സ്ത്രീജനാ ഭവന് || 7.87.13 ||

യച്ച കിഞ്ചന തത് സർവം

നാരിസംജ്ഞം ബഭൂവ ഹ |

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാജാ

സ ഇലഃ കർദമാത്മജഃ || 7.87.14 ||

നിഹ്നൻ മൃഗസഹസ്രാണി

തം ദേശമുപചക്രമേ |

സ ദൃഷ്ട്വാ സ്ത്രീകൃതം സർവം

സവ്യാലമൃഗപക്ഷിണം || 7.87.15 ||

ആത്മാനം സ്ത്രീകൃതം ചൈവ

സാനുഗം രഘുനന്ദന |

തസ്യ ദുഃഖം മഹച്ഛാസീദ്
ദൃഷ്ട്വാത്ഥമാനം തമാഗതം || 7.87.16 ||

ഉമാപതേശ്ച തത് കർമ
ജ്ഞാത്വാ ത്രാസമുപാഗമത് |
തതോ ദേവം മഹാത്മാനം
ശിതികംഠം കപർദിനം || 7.87.17 ||

ജഗാമ ശരണം രാജാ
സഭ്യത്യബലവാഹനഃ |
തതഃ പ്രഹസ്യ വരദഃ
സഹ ദേവ്യാ മഹേശ്വരഃ || 7.87.18 ||

പ്രജാപതിസുതം വാക്യ -
മുവാച വരദഃ സ്വയം |
ഉത്തിഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ രാജർഷേ
കാർദമേയ മഹാബല || 7.87.19 ||

പുരുഷത്വമൃതേ സൗമ്യ
വരം വരയ സുവ്രത |
തതഃ സ രാജാ ശോകാർതഃ
പ്രത്യാഖ്യാതോ മഹാത്മനാ || 7.87.20 ||

സ്ത്രീഭൂതോഽസൗ ന ജഗ്രാഹ
വരമന്യം സുരോത്തമാത് |
തതഃ ശോകേന മഹതാ
ശൈലരാജസുതാം നൃപഃ || 7.87.21 ||

പ്രണിപത്യ ഉമാം ദേവീം
സർവ്വേണൈവാനുരാത്മനാ |

ഈശേ വരാണാം വരദേ

ലോകാനാമസി ഭാമിനീ || 7.87.22 ||

അമോഘദർശനേ ദേവി

ഭജ സൗമ്യേന ചക്ഷുഷാ |

ഹൃദ്ഗതം തസ്യ രാജർഷേ -

ർവിജ്ഞായ ഹരസന്നിധൗ || 7.87.23 ||

പ്രത്യുവാച ശുഭം വാക്യം

ദേവീ രുദ്രസ്യ സമ്മതാ |

അർധസ്യ ദേവോ വരദോ

വരാർധസ്യ തവ ഹൃഹം || 7.87.24 ||

തസ്മാദർധം ഗൃഹാണ ത്വം

സ്ത്രീപുംസോർയാവദിച്ഛസി |

തദഭ്യുതതരം ശ്രുത്വാ

ദേവ്യാ വരമനുത്തമം || 7.87.25 ||

സമ്പ്രഹൃഷ്ടമനാ ഭൂത്വാ

രാജാ വാക്യമമാബ്രവീത് |

യദി ദേവി പ്രസന്നാ മേ

രുപേണാപ്രതിമാ ഭൂവി || 7.87.26 ||

മാസം സ്ത്രീത്വമുപാസിത്വാ

മാസം സ്യാം പുരുഷഃ പുനഃ |

ഈപ്സിതം തസ്യ വിജ്ഞായ

ദേവീ സുരുചിരാനനാ || 7.87.27 ||

പ്രത്യുവാച ശുഭം വാക്യ -

മേവമേവ ഭവിഷ്യതി |

രാജൻ പുരുഷഭൂതസ്ത്വം

സ്ത്രീഭാവം ന സ്മരിഷ്യസി || 7.87.28 ||

സ്ത്രീഭൂതശ്ച പരം മാസം

ന സ്മരിഷ്യസി പൗരുഷം |

ഏവം സ രാജാ പുരുഷോ

മാസം ഭൂത്വാഥ കാർദമിഃ |

ത്രൈലോക്യസുന്ദരീ നാരീ

മാസമേകമിലാഭവത് || 7.87.29 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ സപ്താശീതിതമഃ സർഗഃ ||